

EDINOST

Uredništvo in upravnništvo: Trst (3), ulica S. Francesco d'Assisi 20. Telefon 11-57. Dopisi naj se pošiljajo izključno uredništvu, oglasi, reklamacije in denar pa upravnisti. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Last, založba in tisk Tiskarne "Edinost". Poduredništvo v Gorici: ulica Glogne Carducci štev. 7, I. nadst. Glavni in odgovorni urednik: prof. Filip Peric.

Še enkrat o naši verski — politiki

Naši članki, v katerih smo označili svoje stališče glede vere in verskih vprašanj, so očitno zadeli v živo na strupljani strani. Strupljarsko časopisje je enoglasno zarahnelo proti nam. Zmerja slepo na levo in desno, proglašala nas za hinavce, liberalce itd. «Goriška Straža» od 26. februarja grozi, da si hoče dobro zapomniti, kako da se je naš list proglasil za zaščitnika vere. Ona pa in njeni ljudje da niso nikdar smatrali za svojo nalogo skrbeti za strogo verske zadeve in se šopiriti kot varuhi vere ali spreobračati mladenčce. To delo da prepusti našim vrlim duhovnikom.

Kdor je čital naša izvajanja toliko v članku «Strankarstvo in vera», kolikor v poznejših, ki smo jih napisali v zvezi s pastirskim listom tržaškega škofa, ta ve, da smo mi le naglašali v teh člankih neizpodbitno dejstvo, da je v ozračju narodnega edinstva tudi za prosep verskega življenja mnogo boljše preskrbljeno, nego v kulturnobojnih razmerah. Dalje smo izrecno izjavili, da priznavamo verske organizacije in njih važnost za versko življenje. S tem smo obenem tudi priznali, da smatramo tudi vero kot tako za sestaven del splošnega duševnega življenja, Cerkev pa kot ono ustanovo, ki ji je poverjena naloga, da versko življenje vodi, pospešuje in jači. Priznavamo tudi, da je duhovščina poklicana, da «kliče k nadnaravnemu življenju», da rabimo besede zadnjega pastirskega lista tržaškega škofa.

To smo povedali v naših člankih. Nikdar se nismo šopirili kot varuhi vere. To nalogo prepustimo tudi mi našim vrlim duhovnikom. Nikdar tudi nismo trdili, da bi bila «Goriška Straža» nekaka zaščitnica vere in verskega življenja. Če hočete gospodje vedeti naše mnenje v tem oziru, naj jim ga povemo! Ne samo da niso nikakoli zaščitniki vere, temveč čisto navadni politični trgovci s to svetinjo. Mi jih prištevamo med tiste, o katerih pravi gori omenjeni pastirski list, da «dišejo samo svojo osebno korist večkrat tudi pod krinko najsvetejših idealov, ki bi morali ostati nedotakljivi». Da misli pastirski list pod najvišjimi ideali vero, o tem se menda ne more dvomiti. Da pa velja to v polni meri za naše strujarje, dokazuje dejstvo, da dajejo vsem svojim organizacijam označbo krščanske, katoliške itd. Čemu to, gospodje, ko pa izjavljate, da prepustate delo za vero edino duhovščini?! Ko sami priznavate s tem, da je vaše delo pol. in ne versko? Jasnó je torej, da vam te označbe služijo le polit. Spekulaciji z vero! Te označbe naj bi opravičile strankarsko cepljenje, ki ga strujarji propagirajo! Naglašanje, da hočete le doseči, da naj veljajo tudi v javnem življenju krščanska načela, je navadno varanje, namenjeno nepoučenim ljudem. Kdor je le količjak posvečen v naše politično življenje v povojni dobi, ta dobro ve, kakšno je resnično mnenje strujarjev v tem pogledu, kakšne so njih metode v borbi s političnim drugomisljenikom.

Verujemo torej radi in «Straža» nas je tudi takoj prepričala, da ni nikakoli zaščitnica vere. Tega ji pa ne štejemo za greh, pač pa, da kljub temu uganja svojo politiko s pomočjo iste vere, katero hoče na drugi strani prepustiti Cerkvi in duhovščini. To je nepošteno in res pravo hinavstvo. Kar se nas tiče in naše verske politike, se tudi mi — kakor že rečeno — nočemo ponasati kot zaščitniki vere. Pač pa, smo za nedotakljivost vere toliko v zasebnem, kolikor v javnem življenju. Pred vsem pa mora ostati nedotakljiva v političnih borbah. Kdor jo vlačí tja bodisi kakorkoli — tudi z navidezno nedolžnimi označbami — kakor to delajo strujarji, naj se ne baha, da hoče vlado verskih načel v javnem življenju, temveč ravno nasprotno: je škodljivec vere, ker so politični cilji vedno od tega sveta. A klicarji tej ciljev ne morejo biti klicarji k nadnaravnemu življenju. Kdor vsklepa vero v borbe za posvetne cilje, le škoduje veri, pa naj se še tako širokousti s svojo krščansko ali katoliško firmo!

Naš program v tem oziru je čist in jasn. Zadržali so ga že naši predniki. Ostali smo mu zvesti in dosledni našemu nedotakljivosti vere. Temu načelu ostanemo zvesti nadalje. Opozorjamo pa vse kulturnobojne srdite, tudi nekatere v trž. okolici, da bomo vsekar za vso odločnostjo nastopali proti vsakemu zlorabljanju vere v politične in strankarske namene, posebno pa za uprizarjanje pogubnih medsebojnih bojev. Pri nas ni prav nikake potrebe za kake kulturne boje, marveč je življenjska potreba za nas složno delo za dobrobit naroda. Če smo v tem svojem naziranjú hinavci, so bili hinavci tudi cerkveni dostojanstveniki, kakor sta bila Dobrila, Strossmayer, in razni drugi velikani in glasniki narodnega edinstva. Taka je naša verska politika. Na razne psovke, s katerimi pospremljajo

Prihod grških ministrov v Italijo

Sestanek Roufosa z Mussolinijem
Grčija se približuje Italiji

RIM, 3. Danes dospeta v Rim grški zunanji minister Roufos in prometni minister Tavularis. Oba ministra bosta gosta italijanske vlade. Roufos, ki je na poti v Zenevo, se bo ustavil v Rimu le dva dni v svrhu razgovorov z Mussolinijem. Tavularis pa se bo mudil tukaj nad teden dni in bo s prometnim ministrom Cianom proučeval nekatere tehniške načrte, kojih izvedba bi v znatni meri olajšala trgovino med Italijo in Grčijo ter povzdignila njihovo gospodarstvo.

Obisk grških ministrov v Rimu bo vzbudil veliko zanimanje ne le v grških političnih krogih, temveč v vseh balkanskih prestolnicah in posebno v Beogradu. Jasno je, da znači ta obisk novo orientacijo grške zunanje politike, ki hoče najti izhod iz dosedanje izolacije. Položaj Grčije v tem trenutku ni nikakor ugoden. V notranjosti trpi Grčija radi številnih sovražnih agitacij in težke finančne krize. Njena zunanja situacija pa je nadvse težavna. Med Grčijo in Bolgarijo vladajo že dolgo časa napeti odnosi. Poraza, ki ga je doživela v Zenevi radi incidentov na grško-bolgarski meji, ne more Grčija nikakor pozabiti.

Odpoved pogodbe z Jugoslavijo pa še vedno ovira razvoj prijateljskih odnosov med Atenami in Beogradom. Nadalje so se izjalovile nade, da bo Grčija prišla na svoj račun, ako bi izbruhnila sovražnost med Anglijo in Turčijo radi mosulskega vprašanja.

Razumljivo je, da se Grčija spričo svojih težkoč skuša približati Italiji, kajti med obema državama ne vladajo nikakoli interesna nasprotstva.

BRINDISI, 3. Danes zjutraj sta prišla Roufos in grški prometni minister Tavularis. Ministra spremljajo generalni ravnatelj zunanje ministrstva Manonas, Tavularisov tajnik Kristu, tajnik grške delegacije, Pipinelis, glavni urednik lista «Elfteron Tipos» Vekiarelli in ravnatelj lista «Vradini» Tielepis. Danes zvečer je odpotovala grška delegacija v Rim, kamor prispe jutri zjutraj.

Senat se snide prihodnji teden

RIM, 3. Prihodnji terek bo senat pričel s svojim rednim delom. Razpravljal bo o načrtih glede reorganizacije vojske, ki jih je že odobrila zbornica. Nadalje se nahaja na dnevnem redu načrt glede ustanovitve vojaškega doma «Prestolonaslednik Humbert Savojski». Kot glavni poročevalec pri razpravi o reorganizaciji vojske bo nastopil general Giardino.

Ekspozé ministra Trifunovića

na razpravi o proračunu ministrstva za vere v jugoslovenski nar. skupščini

BEOGRAD, 3. (Izv.) Vse politično zanimanje je bilo danes osredotočeno na sejo narodne skupščine, na katere dnevnem redu je bila razprava o proračunu ministrstva za vere.

Kot prvi govornik je nastopil minister M. Trifunović, ki je podal daljši ekspozé. Navajal je interesantne statistične podatke o veroizpovedih v Jugoslaviji, in naglašal, da si je Jugoslavija osvojila in priznala vse cerkve in veroizpovedi, ki so že pred ujedinenjem obstojale na sedanjem državnem teritoriju. Jugoslavija razlikuje 2 vrsti veroizpovedi: zakonito priznane in one, ki jih državne oblasti tolerirajo. Zakonito priznanih je 13 cerkv, poleg tega pa obstoja cela vrsta toleriranih sekt. Minister Trifunović je izjavil, da je Jugoslavija versko najbolj heterogena država sveta.

Pravoslavna cerkev šteje 5.602.276 duš; rimskih katoličanov je 4.735.145; muslimanov 1.337.687; židov 46.159; s ostalim cerkvam oz. veram pripada 17.636 duš in pri več kot 2000 osebah ni bilo mogoče dognati konfesije.

Nato je dobil besedo hrvaški federalist posl. Bazala, ki je napadal versko politiko vlade. Trdil je, da vlada preganja katoličane in da vrši sistematično agitacijo za prestop v pravoslavno cerkev. Napadal je posebno St. Radića, ki ga zagovarja in štiti tako politiko. Njegove očitke je zavračal minister za vere Trifunović, ki je odločno demantiral vesti, da vlada agitira za prestop k pravoslavju.

Na popoldanski seji je poslanec SLS Klekelj ostro nastopal proti verski politiki vlade in zahteval izboljšanje gmojnega stanja duhovščine. Davidovićev Andjelinovič je trdil, da je v Jugoslaviji vera sinonim za plemensko razporeditev, in bi se zato v Jugoslaviji ne smela provesti ločitev cerkve od države. Napadal je vlado, ker ni še pokrbela za interkonfesionalni zakon. Minister Trifunović mu je odgovarjal, strujarji svojo tozadevno polemiko, ne odgovarjamo.

da Jugoslavija nima interkonfesionalnega zakona zato, ker sploh še nima niti konfesionalnih zakonov. Govoril je nato o delikatnem položaju, v katerem se katoliška veroizpoved nahaja napram pravoslavju, ki je pred leti tvorilo skupno vez s kraljevino Srbijo. Naglašal je pa, da se bo potom zakonov vse lepo uredilo. Zemljeradnik Josa Jovanović je zahteval, naj se čimprej sprejme konkordat z Vatikanom. Za izboljšanje gmojnega položaja duhovnikov je govoril še posl. SLS, Skulj, nakar je bila seja zaključena. Jutri se bo razprava nadaljevala.

Vlada je obljubila opoziciji, da bo dovolila daljši razpravo pri proračunih notranjega, zunanega in finančnega ministrstva.

Bolgarski zunanji minister odpotoval skozi Beograd v Zenevo

BEOGRAD, 3. (Izv.) Z današnjim ekspresnim vlakom se je peljal skozi Beograd bolgarski zunanji minister dr. Burrov, ki potuje v Zenevo kot načelnik bolgarske delegacije za zborovanje Društva narodov. Potoval je inkognito. Na postaji ga je pozdravil bolgarski poslanik Makarevski.

Dr. Stojadinović v Parizu

BEOGRAD, 3. (Izv.) Jugoslovenski iznančni minister dr. Stojadinović je imel včeraj daljši razgovor z angleškim ministrom Churchillom. Grof Farington je na čast dr. Stojadinovića priredil večerjo, katere se je udeležilo več uglednih zastopnikov iz finančnih in bančnih krogov.

Dr. Stojadinović je ob 5. uri odpotoval iz Londona v Pariz, kamor je dospel popoldne. Ostal bo tam kakih 2-3 dni.

V Sarajevu se bo vršil shod radikalne stranke

BEOGRAD, 3. (Izv.) Ministrski predsednik Pašić je danes delj časa konferiral z Zivkovićem, dr. Srkskim in s Krsto Miletićem. Minister Miletić je bil popoldne na dvoru in je predložil kralju v podpis večje število ukazov. Zvečer je odpotoval v Sarajevu, kjer bo kot prometni minister inspiciral institucije svojega ministrstva in si obenem ogledal dela pri predoru skozi planino Tivan. Z njim je odpotoval tudi dr. Srskić, da pripravi vse potrebno za veliko zborovanje radikalne stranke, ki se bo v kratkem vršilo v Sarajevu in na katerem bo govoril tudi Pašić.

Poljski sejm odobril locarnske pogodbe

Poljska vztraja pri svoji zahtevi glede stalnega sedeža v Svetu D. N.

VARŠAVA, 3. Danes se je v Poljskem sejmú vršila razprava o ratifikaciji poljsko-nemške arbitražne pogodbe in poljsko-francoskega garancijskega pakta, sklenjenih v Locarnu in podpisanih v Londonu. Razpravo je otvoril poročevalec komisije za zunanje zadeve, Niedzialkowski. Povdarjal je, da locarnske pogodbe ne vsebujejo nič takega, iz česar bi se dalo sklepati, da je poljsko-francoska zveza oslabiljena, in izjavil, da ni res, da bi Locarno pomenil zvezo zapadnih držav proti Rusiji. Poljsko javno mnenje smatra, da Poljska mora dobiti stalnega zastopnika v Svetu Društva narodov, in to kot logično posledico Locarna ter vstopa Nemčije v društvo. Če se to ne zgodi, izgubijo locarnske pogodbe vsak pomen ne samo za Poljsko, pač pa tudi za vso Evropo. Ze radi svoje zemljepisne lege mora Poljska dobiti stalen sedež v Svetu, in je to tudi predpogoj za uspešno nadaljevanje politike miru. Končno je poročevalec naglašal, da bi zanikanje ratifikacije pomenilo izstop iz Društva narodov in bi se tako Poljska morala približati ruski politiki.

Sejm je nato izglasoval ratifikacijo, odobril je pa poleg tega še resolucijo, v kateri izreka svoje globoko uverjenje, da bodo vsi oni, ki so si prizadevali, da se potom Locarna zagotovi mir v Evropi priznali potrebo, da tudi Poljska dobi stalnega zastopnika v Svetu Društva narodov. Če se bo tej nujni potrebi ugodilo, se bo sejm prepričal, da je ideja miru in mirnega sožitja med narodi res izvojevala zmago.

Pred sporazumom med francoskim senatom in zbornico

v vprašanju finančne obnove

PARIZ, 3. Sporazum med obema zbornicama glede Doumerjevih finančnih načrtov je sedaj že skoro gotov. Zbornična finančna komisija je načrte znova proučila; izračunala je, da znaša resnični primanjkljaj štiri milijarde in pol frankov in je izglasovala celo vrsto novih davkov, ki bodo ta primanjkljaj krili. Komisija je sprejela deloma tudi dodatno pristojbino na plačilne zneske; znižala jo je namreč na 1½ od sto, tako da bi ta pristojbina prinesla v državno zakladnico eno milijardo frankov.

Danes popoldne bo komisija predložila svoje poročilo zbornici, ki bo najbrže takoj pričela z razpravo. Kakor znano, mora Briand odpotovati v soboto v Zenevo, Doumer pa pričakuje konec raz-

prave o finančnih načrtih, ker bo potem takoj odpotoval v London, da obnovi pogajanja glede vojnega dolga. Odpotoval bo najbrže v ponedeljek.

Ratifikacijo locarnskih dogovorov je Briand v glavnem že dosegel. Zbornica je včeraj zaključila splošno razpravo, in se izrekla s 413 glasovi proti 71 v prid vladi. Kar se pa senata tiče, je njegova komisija za zunanje zadeve že soglasno odobrila locarnske dogovore.

Francoska zbornica odgodila razpravo o madžarski falsifikacijski aferi

PARIZ, 3. Ker se je razprava o locarnskih dogovorih precej zavlekla in ker mora zbornica takoj pričeti z razpravo o finančnih načrtih, je bila interpelacija socialističnega poslanca Bluma, glede madžarske ponarejalske afere prenesena na poznejši čas.

Smernice Nemčije za Društvo narodov

v Luthrovem govoru v Hamburgu

BERLIN, 3. Medtem ko se je predsednik nemške republike podal v Leipzig, je bil kancelar Luther sprejet v hamburškem senatu, kjer je imel političen govor, v katerem se je približeval vprašanju vstopa Nemčije v Društvo narodov. Orisal je položaj Nemčije po vojni, ki je vrgla nemško ljudstvo s sijajnih višin v objem črnega poraza.

«Mnogo jih je bilo — je izjavjal kancelar Luther —, ki so dolgo časa mislili, da so to samo sanje. Istočasno so mislile države zmagovalke, da se bodo morale tudi po vojni pogajati z Nemčijo na podlagi sistema močnejših proti šibkejšim. To načelo je bilo, ki je gnalo Francijo k veliki katastrofi pohoda v Porurje, pohoda, ki je imel le ta uspeh, da je užgal v Nemcih veliko čustvo za svoj narod. Potem ko je zasedba ruhrske kotline dokazala, da po taki poti ni mogoče priti do vzpostavitve Evrope, so zagovorniki ponudili Nemčiji roko sprave, da bi se tako skušalo s skupnimi silami obnoviti uničeno Evropo. Do resničnega miru pa ni mogoče priti, dokler se ne prizna Nemčiji njena veličina in njen pomen in se ji ne vrne z njenim vstopom Društva narodov značaj velike države.»

Tu je kancelar hotel dokazati, da bi bila zmota, ako bi hotela Nemčija na tej poti hoditi z naglimi koraki namesto da bi stopala previdno in počasi. Opisal je pot, ki jo je Nemčija že storila v letih po vojni, ter ugotovil, da so po londonski konferenci zginile umetne meje med zasedenim ozemljem in nezasedeno Nemčijo. Pri tem se je Luther spomnil na izpraznitev dortmundskega mostišča leta 1924, na izpraznitev Porurja in Duisburga leta 1925 in končno na izpraznitev poreske cone koncem januarja tekočega leta. Po tej poti je Nemčija dospela v Locarno, kjer je bil sklenjen dogovor, ki ga je nemški državni zbor sprejel z veliko večino.

«Locarno — je rekel kancelar — je le nov korak splošne politike novemu miru naproti in je korak posebne važnosti, ker ne bo locarnski pakt stopil v veljavo, dokler ne bo vstopila Nemčija v Društvo narodov. Nemška vlada je v svoji zadnji prošnji stavila kot pogoj za vstop Nemčije v Društvo končevanje izpraznitve prve poreske cone.»

Kancelar se je pri tej priliki dotaknil polemike, ki je nastala glede stalnih sedežev v Svetu Društva narodov, ter dostavil pri tem, da se tudi nasprotniki Nemčije strinjajo v tem, da mora Nemčija dobiti v Svetu svoj stalni sedež.

«Nemčija bo po svojem vstopu v Društvo dokazala, da hoče v najboljšem smislu služiti namenom Društva narodov. Nemčija noče pri tem delu zastajati za nobeno drugo državo. Medtem pa ko se Nemčija pripravlja na ta korak, so nastala v zvezi s tem vprašanja, ki se jih ne sme prezreti. Ko hoče do vstopa v kako organizacijo, želi, da se z njegovim vstopom ne spremeni njen ustroj; v nasprotnem slučaju se bi slisalo vsaj o kakih razpravah v tem oziru. Kaj takega se pa v ogleđd pripravi za vstop Nemčije v Društvo narodov ni zgodilo in to niti od septembra do decembra 1925, ko se je imel izpremeniti Svet tega Društva. Izpremenjena organizacija Društva narodov v času vstopa Nemčije v Društvo bi postavila isto Nemčijo le po svojem vstopu v Društvo zavzeti stališče napram morebitnim izpremembam v njem.

Kancelar je slednjič povdaril, da je Nemčija dobro premislila ta svoj korak, in omenil zadoščenje, ki ga je vzbudil v Franciji locarnski pakt, ter zaključil svoja izvajanja s pozivom na zaveznike, da naj zaupajo v voljo Nemčije za sodelovanje z drugimi narodi za doseg boljšega miru.

Nov kazenski zakonik na Turškem

ANGORA, 3. Zbornica je razpravljala o zakonskem načrtu o novem kazenskem zakoniku, ki je sestavljen na podlagi italijanskega kazenskega zakonika. Parlamentarna komisija je dala nekatera pojasnila, nakar je zbornica odobrila zakonski načrt.

Meščanska vojna na Kitajskem se nagiba h koncu?

Odločilna bitka med Pekingom in Tientsinom

PARIZ, 3. Kitajski generali, ki se bojujejo za nadvlado v deželi, bijejo te dni strašno bitko, ki bo prinesla najbrže odločitev. Bojno pozorišče se razprostira med Pekingom in Tientsinom. Cang-Tso-Lin, diktator Mandžurije, Vu-Pei-Fu in Li-Sing-Lin so se spravili nad krščanskega generala Fenga in njegove boljševojske prišaste. Fengu se je omaj v zadnjem trenutku posrečilo zaustaviti pohod Li-Sing-Lina nad Tientsin. Maršal Cang-Tso-Lin pošilja čete v južni smeri proti Pekingu, njegov zaveznik Vu-Pei-Fu pa skuša združiti svoje čete z onimi Li-Sing-Lina.

Nasprotniki uporabljajo tudi oklopne vozeve. Zgube na obeh straneh so veličanske. Kakor vse kaže, bo v tej bitki padla odločitev, ki bi pomenila konec krvave meščanske vojne na Kitajskem.

Ministrski predsedniki Francije, Anglije in Poljske bodo prispele v nedeljo v Zenevo

ZENEVA, 3. Francoski ministrski predsednik Briand bo prispele v nedeljo v Zenevo. Z istim vlakom se bosta pripeljala tudi Austen Chamberlain in Skrzynski. Brianda bo spremljal Paul Boncour, ki ga bo nadomeščal na zborovanju Društva narodov in tudi na sejah Sveta, ker Briand najbrže ne bo mogel ostati ves čas zborovanja v Zenevi.

Avstrijo bo na zborovanju D. N. zastopal Ramek

DUNAJ, 3. Kancelar Ramek bo zastopal Avstrijo na izrednem zborovanju Društva narodov, ki bo sklepalo o sprejemu Nemčije v društvo.

Beneš bo obiskal predsednika avstrijske republike

DUNAJ, 3. Čehoslovaški zunanji minister dr. Beneš se bo na svojem potovanju v Zenevo ustavil nekaj časa na Dunaju, da uradno poseti predsednika Hainische in avstrijsko vlado. Ob tej priliki bo dr. Beneš podpisal tudi arbitražno pogodbo, ki sta jo pred kratkim sklenila Čehoslovaška in Avstrija, v smislu dogovorov v Locarnu.

Politične vesti

MADŽARSKA FALSIFIKACIJSKA AFERA

Dočim drugim opozicijskim strankam ni toliko od tega, da bi obsoale to afero, ker je zločin, sramota za Madžare, kakor nima zlepa primera v zgodovini skandalov raznih držav, marveč se jim zdi to dobrodošla prilika za strmoglavljenje vlade, da bi potem one same dalje zasledovale isti cilj, ki so ga hoteli doseči falsifikatorji, namreč vzpostaviti monarhijo in obnovo Madžarske v prejšnjem obsegu, kar pomeni seveda zločinsko ogrožanje sosednih držav in evropskega miru — pa je treba priznati madžarski socialni demokraciji, da ocenjuje to afero in nje epatirajočene namene kot zločin, ki zahteva popolno zadoščenje toliko glede direktnih krivcev, kolikor njih zaplečnikov, ter da temu primerno neustrašno uravnava svoje postopanje.

Tajništvo te stranke je priobčilo sedaj izjavo, v kateri pravi, da vedenje vlade izlaga deželo od dneva do dneva večjemu ponižanju, ker odreja zasliševanje gotovih oseb šele po zahtevi ene tujih držav. Ker se preiskovalna oblastva — pravi izjava dalje — ravna po vedenju vlade, prihaja ponovno do skandaloznih in neznosljivih pojavov, da po objavi obtožnice nadaljnja izsledovanja spravljajo v javnost vedno nova dejstva, čemur bi se gotovo izognila vsaka vlada, ki ni zainteresirana na aferi. Socialnodemokratska stranka protestira — sklicujoč se na dosedanje vedenje vlade — najostrejši proti temu, da bi grof Bethlem in njegova vlada zastopala Madžarsko na zasedanju Društva narodov v Zenevi, ker sta s svojim postopanjem v falsifikacijski aferi izgubila moralno opravičbo za to. V neizmerno moralno in materialno škodo za deželo je, da ministrske predsednik postavlja svoj osebni ugled višje nego pa interese dežele ter da noče izprevideti da s tem, da se krčevito oklepa vlade, spravlja deželo v vedno težavnejši položaj, toliko z gledišča notranje, kakor vnanje politike. Socialnodemokratska stranka zahteva nemudno odstranitev te vlade, ker je to edino primeren izhod za čuvanje ogroženih interesov dežele.

Vesti iz Pariza poročajo, da so tam skrajno nezadovoljni z dosedanjim načinom preiskave. Francoski poslanik v Budimpešti zahteva po nalogu svoje vlade pojasnila glede nekaterih se nepojasnjenih podrobnosti v falsifikacijski aferi. Zahteva n. pr. pojasnila o delovanju madžarske vlade od 22. decembra 1925. sem. Dalje pojasnilo vprašanja, kako je madžarsko poslanništvo v Berlinu prišlo v zvezo z falsifikacijsko afero in kdaj da je obstajala ta zveza. Tudi je zaprosil francoski poslanik naj se preiskava raztegne na gotove člane madžarskega poslanstva v Berlinu. Ta grda stvar se torej vedno bolj zapleta in utegne vendar-le priti do tega, da Društvo narodov poseže vmes, na kar bi bila ta madžarska sramota še posebno razgaljena pred vsem svetom. Madžarski mogotci so pripravljali vihar za druge, sedaj pa je prišel nad njihove glave.

VERSE ORGANIZACIJE V RUSIJI

Sovjetski listi so objavili te zadnje dni zanimivo statistiko o posledicah, ki jih je imela odcepitev cerkve od države v sovjetski Rusiji. S sovjetskim dekretom, a kate-

rani obliki, da tem silneje vpliva na občinstvo in ustvari hoteno razpoloženje.

V dosedaj takozvanega razpoloženja, ki naj gledalcu služi k lažjemu poglabljanju in doživljanju dela, ki se prednaka, se poslužuje inscenator še vedno takozvanih kulis, katerim najprvo zamisli osnovno ozadje. To ozadje je neutralna barva, po večini enotna, lahko pa tudi mnogobarvna. Na tem ozadju pridene inscenator one značilne oblike in znake, ki naj ustvarjajo ambijent. Ne pozabljati pri tem na ostale odrske potrebščine (stole, mize itd.); tudi te izobličijo in barvno stilizirajo, da se ujemajo z ostalo inscenacijo, t. j. z duhom igre. Da pa še krepkeje izrazi značaj posameznikov in smisel igre same, oblače igralce v določeno obliko in določeni barvi kroji. Celotno sliko razvije v določeni barvi harmoniji, ki vpliva pod danimi lučnimi učinki tako, da istvari v gledalcu zahtevano duševno razpoloženje.

Naš znani slikar Černigoj je skušal vplejati ta moderni način inscenacije tudi na naš tržaški oder. Sentjakobska «Čitalnica» nas je že pri naznanjevanju prireditve opozorila, da bomo pri uprizoritvi Schönthanovih «Ugrabljenih Sabink» videli novo moderno inscenacijo na njenem odru. Umevno, da smo z veliko radovednostjo pričakovali, kako se bo ta poizkus posrečil v razmeroma tesni sentjakobski dvorani. Kajti zdelo se nam je, da pride taka inscenacija do prave veljave le v večji dvorani, kjer gledalec iz večje daljave gleda na oder in je to pač predpogoj, če hočemo, da si človek iz ostro nasprotujočih si barv in razkosanih delov ustvari harmonično celoto, ambijent in potrebno duševno razpoloženje, da se tako bolj živi v igro — da — z eno besedo povedano — inscenator doseže pri gledalcu, kar je hotel.

Za osnovno barvo si je g. Černigoj izbral črno in to dosledno ne le pri inscenaciji profesorjeve sobe v prvem, tretjem in četrtem dejanju, temveč tudi za verando v drugem. Pri inscenaciji profesorjeve sobe smo v tej osnovni barvi videli okno, okvir vrat in uro z nihalom, ki je zanihalo v stran, kar znači, da ura teče. Na levi v ospredju smo videli ozko stransko kuliso, zgornjo polovico modro, a spodnjo rdečo prebarvano, na tem spodnjem delu smo opazili ročaj, ki nas je opozoril, da so to vrata. Posameznim delom pohištva je dal g. Černigoj gotovo obliko, ali jih prebarval tako, da niso bili za gledalca več vezani na dolžino, velikost, marveč, da jih gledalec vidi tako, kot je v razvoju igre potrebno.

V drugem dejanju prihaja šop žarkov luči v sredini v črni osnovni barvi sami. Nekoliko v ospredju oddaljeno na levi vidimo stekleno steno, katere leseni spodnji del in okvir posameznih šip je bilo prebarvano. Nekaj anatomskega slik izpopolnjuje celoto.

G. Černigoj je moral za staro delo zamisliti moderno opremo, to je zelo težko in skorajda malo primerno. — Bržkone je zamislil črno osnovno barvo, ker je ta najbolj primerna, da oživi druge manj učinkovite barve. Izbral je nadalje čiste barve, brez prehodov in odtenkov; odtenke ki naj bi harmonično družili te barve, dobimo, če sami ostreje opazujemo celotno sliko. Izbral pa je tudi takšne barve in oblike, ki naj bi v polni luči vplivale, ne da bi si moral iskati šele lučnih učinkov in s tem ostal pri značaju igre, ki ne zahteva lučnih izprememb. Marsikdo se je čudil, češ, za komedijo, pa izbere črno barvo, a vedeti moramo, da nimamo v moderni umetnosti simbolov, ne v barvah, ne v čemerkoli; kar vidiš, to vidiš, in nič drugega.

Značaj inscenacije je bil primeren, le da smo pogrešali kroje in oblike, ki jih je g. Černigoj sicer zamislil, a katerih se niso igralci vsled tehničnih ovir posluževali. Dosegel je pa mnogo s tem, da je spravil v inscenacijo samo neko življenje, ki je govorilo zase brez pripomočkov, tako na primer pri uri; četudi je tu po našem mnenju zgrešil, ker je stavil na uro mirno stoječe kazalce, ki so bili v nasprotju z nihalom, ki je bilo v značilni pozi, kot pri tekoči uri.

Ta prvi poskus moderne inscenacije na našem odru se je primeroma že precej posrečil in prepričani smo, da bo ta način obveljal in se postopoma izpopolnjeval, da doseže svoj namen. Dobro bi bilo sicer, da bi se tega načina raje posluževali pri modernjših delih, nego pri starejših, da bi s tem dosegli pri izvajanju modernih del popolno skladnost njih bistvenih not.

J. Fischer.

G. ROVETTA: PAPA' EKSCLENCA

To nedeljo ob 20.30 uprizori dramatični krožek «Čitalnice» to silno italijansko dramo v treh dejanjih. «Papa' eksclenca» spada med najboljše dela slovitega Rovette in je stalno na programih velikih gledališč, pa saj ni čudno. Drama ima poleg svoje umetniške tudi svojo odrsko vrednost. Tu valovi pravo življenje z mirom in nemirom, z žolčem in s krvjo. Glavne vloge v tej igri igrajo prav radi najboljše italijanski igralci, pa saj se v teh vlogah tudi zares lahko izkažejo! — V glavnih ulogah nastopita

na naši predstavi g. Terčič in g. Stepančičeva, v ostalih pa še g. Sila, Gvardjančič, Marc in drugi. Igro režira g. A. Širok. — Scenerijo pripravi g. Černigoj.

Iz tržaškega življenja

VESELEGA IZLETA ŽALOSTNI KONEC

Štiri osebe ranjene

Hoteli prebiti par veselih uric v prijetni družbi, se je 37-letni trgovec Arrigo De Angeli, stanujoč v ulici Michelangelo Buonarroti št. 20, odpravil predsončnim okoli 21. ure z motociklom na izlet v Borst. S tem namenom je povabil s seboj 31-letnega prijatelja Alojzija Borsatto, stanujočega v ulici Beccarie št. 22, in dve znanici: 24-letno Gizelo Pasculo, stanujočo v ulici Piccardi št. 14, ter 19-letno Ano Giuliani, stanujočo v ulici Molino a vapore št. 4. Predstavni nezgoda spola sta se zleknila v stranski voziček, Borsatto pa je sedel za De Angelijem, ki je vodil motorno kolo. Po kratki, a prijetni vožnji ob luninem svitu so izletniki srečno priropotali v Borst in se ustavili v neki tamonjski gostilni, kjer so se seveda posteno okrepčali z jedjo in pijačo. Brezdvornno so se prav dobro imeli, kakaj ostali so tam do pozne ure. Polnoč je že davno odbila, ko se je vesela četvorica odpravila zopet domov v Trst. Toda povratek je bil nesrečen in v vsem podvaril užitek, ki so ga imeli od izleta. Pri zadnjih vaških hišah je De Angeli krenil tako nerodno z motociklom, da je zavozil v zid neke hiše. Ker je bil motocikl v polnem teku, je bil sunek zelo močan in je imel za izletnike neprijetne posledice, kajti vsi so zleteli na prašno cesto. Dočim je Borsatto izkupil le z ugnevarnimi praskami po rokah in obrazu, so ostali trije zadobili precej hude poškodbe. De Angeli je zadobil široko rano na temenu, razne poškodbe po prsih, rokah in posebno na levi rami ter si pretresel drobovje; Pasculovala si je zlomila desno ključnico ter se opraskala po rokah; največjo srečo v nesreči je imela Giulianijeva, ki je zadobila le neznatne praske po rokah in obrazu. Motocikl se je ves polomil. Nesrečni izletniki so pomagali drug drugemu na noge in odkrevsali nazaj v vas, kjer so dobili prvo pomoč. Tamonjski orožniki so telefonirali potom poklicali na lice mesta zdravnik rešilne postaje, ki je ranjenec dobro obvezal. Nato so bili vsi prepeljani v mestno bolnišnico, kjer so De Angeli in Pasculovala sprejeli v kirurški oddelk, dočim sta bila Borsatti in Giulianijeva prepuščena domači oskrbi. De Angeli bo po sodbi zdravnikov okrevaval v 4 tednih, ako ne nastopijo kake komplikacije, Pasculovala bo po ozdravila v 3 tednih.

Hotela je umreti, ker je mož ni maral več

Pred približno letom dni je 26-letni pomorščak Jurij Bontempo, stanujoč v ulici Beccarie št. 9, zapodil izpod zakonskega krova svojo 27-letno ženo Karmelo, ker sumil — ni znano, če upravičeno ali ne — da mu je nezvesta. Karmela se je vrnila k svoji materi in sprva se ni dosti zmenila za prisiljeno ločitev, menda, ker je upala, da se bo mož prej ali slej vendarle zopet sprijaznil z njo. Ko je pozneje uvidela, da se je motila, je večkrat skušala doseči spravo z njim, a ni se ji posrečilo. Mož je trdovratno vztrajal pri svojem prvotnem sklepu. Karmela ni hotela vreči puške v koruzo. Sinoči je hotela na vsak način omehčati trdosrčnega moža; sklenila je pa, da bo ta poizkus zadnji, kajti za slučaj, da bi to pot ne imela uspeha, je vzela s seboj stekleničico jodove tinkture. Okoli 20. ure je prišla k možu na dom in mu ponudila spravo. Ker pa mož ni hotel nič slišati o tem, je v njegovi navzočnosti izpila strup. Šele tedaj se je možu omehčalo zakrknjeno srce. Brez obotavljanja je poklical na pomoč zdravnik rešilne postaje, ki je Bontempovi izpral želodec. Nato je bila ženska prepeljana v mestno bolnišnico, kjer bo v kakih 8 dneh popolnoma okrevala. Ker jo je mož skrbno spremljal do tja, bo Bontempova gotovo z lahkoto pretrpela telesne bolečine, kakaj sedaj je tolaži zavest, da si je zopet zasluženo pridobila njegovo naklonjenost.

Izjavljena državna tatvina.

Tobačna trafika, ki se nahaja pod oboko Ponte della Fabbra, je bila predvčerajšnjim popoldne, ko je na ulici vrvel živahen promet, pozorišče drznega lopovskega dejanja. Okoli 16.30 je prodajalka Eliza-

beta Cravagna ravno preštevala za prodajalnim bankom denar, ko je nenadoma vstopil mladenič, se nagnil čez bank in z bliskovito kretinjo iztrgal Cravagnovi iz rok šop bankovcev po 100 in 50 lir, vsega skupaj 1800 lir. Nato je smuknil iz trafike in pričel bežati, kakor da bi imel peruti na nogah. Cravagnova je po prestanem hipnem presenečenju in strahu planila ven pričela na vse grlo vpiti za tatom. Mimoidoči ljudje, med njimi en orožnik, so jo takoj udarili za beguncem. Po kratkem, a vihranem zasledovanju je broznik, ki je imel med vsemi najbolj urne pete dohitel tatu in ga odvedel na bližnjo orožniško postajo. Tam je bil uzmovič spoznan za 21-letnega Alojzija Trevisan, stanujočega v ulici Pasquale Revoltella št. 462. Pri njem so našli del ukradenega denarja; manjkalo je 550 lir, o katerih Trevisan ni hotel pojasniti, kam so izginile. Policijski organi sumijo, da je pitček izročil ta znesek kakemu tovarišu, kateremu se je posrečilo odnesti pete. Trevisan je bil odveden v zapor v ulici Coroneo.

Vesti z Goriškega

SLIKA MUSSOLINIJA

Te dni je bila izložena na pobudo goriškega «Circolo Artistico» v trgovini lepih umetnosti kiparja Alojzija Rosolen na korzu V. E. III posrečena in umetniška slika načelnika vlade Benita Mussolinija. Slika je delo znanega slikarja Frana Koparča, profesorja risanja na gimnaziji v Kranju, ki je že večkrat izložil svoja dela v Gorici in ki je tekom svojega zadnjega bivanja v Rimu hotel izvršiti tudi sliko Mussolinija, katere se mu je v vseh ozirih popolnoma posrečila.

LOZICE.

O požaru v Lozicah smo prejeli še sledeče poročilo:

V soboto dne 27. februarja ob 2. uri pop. je iz neznanih vzrokov pričelo goreti v poslopju posestnika Edvarda Zvanuta na Lozicah pri St. Vidu. Ogenj se je radi vetra z bliskovito naglico spremenil v velik požar, tako da je v pičli pol uri objel velik del gospodarskega poslopja, kjer se je nahajalo tudi skladišče raznovrstnega vojaškega orodja za uporabo pri zgradbi nove ceste na Nanos.

Oddelk vojaštva, ki je nastanjen na Lozicah in je bil zaposlen na novi cesti, je prihitel v največjem diru na pomoč ter poskušal pod poveljstvom poročnika gosp. Franceschini rešiti orodje, a bilo je prepozno, ker je bilo že celo skladišče v silnem ognju. Uvidevši, da se tam ne da nič več rešiti, je vojaštvo pričelo reševati opravlo prizadete družine ter pomagalo domačinom in ognjegascem, kjer je bilo treba.

Posebno se je odlikoval neki vojak čenjskega oddelka Desiderij, ki je tvegal lastno življenje, ko je gasil že ves v ognju na podstrešju, in bilo bi gotovo po njem, če ne bi mu priskočili na pomoč s brizgalno.

Nemudoma obveščeno gasilsko društvo v St. Vidu je prihitelo v najkrajšem času, toda vendar v zadnjem trenutku z obema brizgalnoma pod načelstvom vrlega in jako spretnega Ivana Misteja. Z obudovanja vredno hitrostjo so pričele delovati obe brizgalni in se je le tem zahvaliti, da ni postalo celo ogromno poslopje v hipu razvalina, kajti ogenj se je že močno prijel stanovanjskega gospodarskega poslopja ter ni nihče več upal na rešitev.

Po triurnem napornem delu se je posrečilo ogenj lokalizirati, vendar pa so delovale obe brizgalni s pomočjo vojaštva in domačinov še pozno v noč.

Več navzočih gospodov je javno hvaležno hitri in spretni nastop gasilcev, od ka-

terih je bilo nekaj takih, ki bi zaslužili odlikovanje, v prvi vrsti pa njihov načelnik.

Istočasno s šentvidskimi gasilci so bili na mestu tudi šp. karabinerji iz St. Vida z brigadirjem na čelu, ki so tudi hvalevredno vršili varnostno službo še celo noč.

Domačini, ki so bili po večini zaposleni po vinogradih, so takoj ob izbruhu ognja pustili delo ter prihiteli na mesto nesreče in pomagali, kar se je pomagati dalo. Nekateri mladeniči so vršili svojo pomoč naravnost junaški ter so se z največjim pogumom izpostavljali veliki nevarnosti. Med temi se je posebno odlikoval neki mladenič France Furlan.

Tudi žene in dekleta so veliko pripomogle, da se je rešilna akcija hitreje izvršila. Nekaj deklet je celo izvrševalno delo pri brizgalnah.

Vipavsko gasilsko društvo ki je bilo šele po štirih urah obveščeno, je tudi prihitelo pod načelstvom Rajkota Vidriha s svojo brizgalno na pomoč ter se stavilo na razpolago št. viškemu načelniku, ki pa radi že omejenega ognja ni stopilo v akcijo.

Skoda težko prizadetega posestnika Zvanuta se ceni nad 70.000 Lir. Vojaška škoda pa nad 150.000 Lir.

Zavratna in mučna bolezen nam je odtrgala v cvetu mladosti ljubljene sina in brata

Antona Pahor

absol. II. akademije

previdnega s svetotajstvi za umirajoče. Pogreb predraga se bo vršil v petek ob 3 pop. iz hiše žalosti na Vrdeli-Sv. Ivan 483 na pokopališče.

TRST, 3. marca 1926.

Franc in Marija roj. Kačič, starši.

Valerija, sestra, Marij, brat.

ZAHVALA

Ob priliki nenadomestljive izgube našega draga sina

Arčiča Valentij

izrekamo najsrčnejšo zahvalo vsem, ki so nam izrazili na katerikoli način svoje sožalje.

Posebno se zahvaljujemo domačemu godbenemu in pevskemu društvu ter dekletom in fantom.

CEZARJI, 2. marca 1926. (314)

ŽALUJOČA DRUŽINA.

ZAHVALA

Ginjeni po tolikih dokazih iskrenega sočutja izrekamo tem potom najiskrenješo zahvalo vsem, ki so na katerikoli način počastili našo nepozabno

ZOFIJO

Iskrena zahvala preč. g. župniku Sili, svetovnanskim pevcom, darovalcem cvetja in vsem, ki so spremili pokojnico na njeni zadnji poti.

Sv. Ivan pri Trstu, 4. marca 1926. (315)

Žalujoča družina ABRAM.

Po kratki in mučni bolezni je v krogu svojih dragin preminul

KRISTIJAN DEJAK

Otroci MARIJA vd. BEDNARZ, inž. ALFRED in soproga, RIHARD in soproga, KORNELIJA in soprog IVAN STOLFA, ANA vd. GUZMANN in vsi vnuki naznanjajo to nenadomestljivo izgubo vsem, ki so pokojnika poznali in ljubili.

Pogreb nepozabnega pokojnika se bo vršil v četrtek 4. t. m. ob 10. uri iz hiše žalosti Via Palladio št. 3.

TRST-POLZELA, 2. marca 1926.

Brez posebnega obvestila.

S prošnjo, da se opustijo žalni obiski.

Pogrebno podjetje Zimolo, Corso Vitt. Em. III, 41.

316

PODLISTEK

JULES VERNE: (16)

Skrivnostni otok

PETO POGLAVJE.

Ko sta razlozila splav, je bila skrb Pencroffa urediti pripravno stanovanje. Najprej je zadel vse spranje, skozi katere je vahal veter od vseh strani. S peškom, kamenjem, dračjem in mokro zemljo je zadel vse nepotrebne odprtine in tako je bil zgornji del dupline ločen od spodnjega večjega dela. Za dim in potrebni zračni oddušek je pustil ob strani ovek, zavil hodnik. Tako so nastale tri ali štiri sobe, če se morejo imenovati s tem imenom temne dupline, s katerimi bi se kvečjemu divje zveri zadovoljevali. Toda tu sta bila vsaj na suhem in sta se mogla vzkloniti, vsaj v največjem, srednjem oddelku. Skratka: to začasno bivališče je v splošnem zadostovalo, dokler ne bi se našlo boljše.

Pencroff in Harbert sta se med delom razgovarjala.

«Morda sta naša tovariša našla boljše pribežališče?» je rekel Harbert.

«To je že mogoče, je odgovoril Pencroff, toda zanesti se morava samo na gotovost. Boljše je pri loku ena tetiva več kakor nobena.

«Oh, je vzkliknil Harbert, da bi le našla in pripeljala gospoda Smitha, tedaj bi lahko hvalili nebesa.

«Da, da Pencroff, to je res, bil je pač cel mož.

«Je »bil«? je vprašal Harbert, ali si obupal, da bi ga še kadaj videli?

«Bog varuj!» je odgovoril naglo mornar.

«Delo je bilo kmalu končano in Pencroff je bil prav zadovoljen z uspehom. «Zdaj se najini prijatelji lahko vrnejo, prišli bodo pod dobro streho.»

Samo še ognjišče je manjkalo, na katerem bi skuhala južino; toda to delo je bilo prav lahko in preprosto. Na tleh v prvem oddelku na levo pod preprostim dimnikom sta postavila pokoncu nekaj velikih gladkih kamenov. Gorkota, kar ie

ni ubajalo skozi dimnik, je morala bržkone zadostovati za ogrevanje prostora. Mornar je naložil na ognjišče nekaj polen in (tankih vejic, a ostalo zalogo kuriva je spravil v drug prostor zraven onega.

Medtem ko se je Pencroff ukvarjal s tem delom, ga je Harbert vprašal, če ima užigalice.

«Seveda jih imam, je odgovoril Pencroff, in to je areta, ker brez užigalic ali brez kresilne gobe bi bil v veliki zadregi.

«O, saj bi si lahko preskrbeli ogenj, kakor delajo divjaki, z drganjem dveh kosov lesa.

«Le poskusiti to enkrat, sinko, in videl boš, da ne dosežeš drugega, kakor da si roke polomiš.

«In vendar je ta način na otokih Tihega oceana v rabi.

«Ne zanikujem tega, je odgovoril Pencroff, toda bržkone poznajo divjaki kakšne posebne umetnosti ali pa uporabljajo pri tem poseben les, kakaj jaz sem to že večkrat poskušal, toda brez uspeha. Vsekakor pa dajem prednost užigalicam. Kje pa je moja škatla?»

Pencroff je iskal škatlo po vseh žepih; bil je strasten kadilec, zato je imel vedno užigalice pri sebi; toda zastoj je iskal. Ne v jopiču ne v hlačah ni našel, kar je iskal.

«To je zares nerodno, še več kot nerodno! je rekel ter ošinil Harberta s pogledom. Izgubil sem škatlo iz žepa. Morda pa imaš ti pri sebi kresilo ali sploh kaj primernega, Harbert?»

«Ne, Pencroff!»

Mornar se je krepko podrsal po čelu, nato sta šla oba ven in skrbno iskala po pesku, skalovju in ob rednem bregu, toda brez uspeha. Biskrena škatla ne bi mogla uiti njih očem.

«Pencroff, je rekel Harbert, morda pa si vrgel tudi svoje vžigalice iz ladijce v morje?»

«Ne, tega nisem napravil, je odgovoril mornar. Toda če te tako meče, kakor je nas metalo, ni čudno, če je izginila taka drobna stvar, ne da bi opazil. Tudi moja pipo je doletela enaka usoda! Preklancina škatla, kje neki je zdaj?»

MALI OGLASI

GOSPA, priletna, večja kuhanja in drugih hišnih del se ponuja majhnim družinam. Zadovolji se s sobico in hrano. Naslov pri upravnistvu. 279

MOTOR na nafto 12 H. P. pravi švedski, prodaja mehanik v Via Giulia 49. 277

CIFRE s škatlo, v najboljšem stanju, prodaja Kerševan, Via Giulia 19/1. 280

ZIVINOZDRAVNIŠKA SREDSTVA proti vsaki živalski bolezni se dobijo v lekarni Castellonovich, Trst, Via Giuliani 42. 218

VAJENCA za trgovino jestvin sprejme A. Bavčar, trgovec, Trst, Via Commerciale 330. 278

POMLADNO ZDRAVLJENJE Trpoški sok (Sciroppo di salsapariglia) izdelan v lekarni 42, posebno priporočljiv za starejši proti poapnenju žil, ker vsebuje joduro in je vsled tega izborno čistilno in krepilno sredstvo. Steklenica stane L. 11. 281

MOTORNO KOLO, angleško, moderno, skoraj novo se prodaja po jako zmerni ceni. Naslov pove upravnistvo. 282

ELIZIR CHINA. Jako okusen. Vzbuja teženost in je najboljši zdravilo proti žilnim šibkostim in za rekonvalescenca. Steklenica L. 6.— Dobiva se v lekarni Castellonovich, Trst, Via Giuliani 42. 217

BABICA, avtorizirana, sprejema noseče, govori slovensko. Slavec, Via Giulia 29. 179

GLASOVIRJE, harmonije, orkestrone itd. v vsakem stanju popravila in uglašuje Pečar, Gorica, via Corno 17, II. 94

BABICA, avtorizirana, diplomirana, sprejema noseče. Adele Emerschitz-Sbaizer, Farneto 10 (podaljšana Ginnastica), lastna vila, telefon 20-64. 224

SLOVENCII Za ključavničarska in kleparska dela obrnite se na vašega rojaka Zakovška Ignacija v Miljah (Muggia), ki Vas postreže s solidnim delom in najnižjimi cenami. 253

ZOBOZDRAVNIŠKI ATELJE, Rbert Berka, Gorica, sedaj Corso Verdi 36. — Lastnik se je specializiral na Dunaju, bil več let asistent zobozdravnika dr. Pekla. Laboratorij otvoren že 1918. Sprejema od 9. do 12. in od 2. do 6., ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. 254

BAEICA, diplomirana sprejema noseče, Via Madonnina 10/II. 273

BABICA, diplomirana sprejema noseče, govori slovensko. Badulich, via Madonna del Mare 119/II. 274

PRSNIR SIRUP priporočljiv proti kroničnemu kašlju in bronhijalnim atekcijam. Steklenica za odrasle L. 7.50, za otroke L. 5.— Dobiva se v lekarni Castellonovich, Trst, Via Giuliani 42. 218

JAKOB BEVC

urarna in zlatarna

Trst, Campo S. Giacomo 5

Zlato kupuje v vsaki množici po najvišjih cenah. Krone plačuje vlije kot vsi drugi. Zlaga raznovrstnih ur in zlatenine. (255)

VOLARJE

Posebnih novic ni pri nas. Moramo povedati, kako smo preživeli svoje srbne čebelarje. Veliko je veselje za čebelarja, ko vidi lepe pomladanske dneve, kakršni so že skoraj napočili sedaj pri nas. Vse vzhodno sem bil, ko mi je bila dana prilika, da sem mogel odstraniti senčnice s čebelnjaka ter natančno pregledati, v kakšnem stanju stoji moja družina.

Kakor mi je znano, je od Tolmina do Kobarida mnogo čebel pomrlo, seveda radi tega, ker je preteklo leto bilo žalostno leto za čebelarje. Bilo je preveč deževno in zato ni bilo zimskih paš.

Tudi meni in mojim sosedom se je zgodilo, da smo zgubili po par slabičev, ki jim ni bilo pomoči tudi radi prehudega mraza. Poskrbeli smo vsi in prehranili druge s sladkorjem, ker medu nismo imeli.

Se nekaj moram omeniti. Kakor mi je znano, je marsikateri čebelar zgubil veselje do marljivih čebel. To je napaka. Nikakor ne smemo obupati radi preteklega slabega leta. Gotovo ne bo vedno tako kot minulo leto. Imejmo upanje, da bo letos boljše.

Pripomniti moram še, da pri nas čebelarimo največ še v Kranjčih, ki pa niso tako pripravni kot Znidaršičevi ali amerikanski itd.

Morali se bomo tudi mi oprijeti takih sistemov. Znano je, da se ima večji dobiček, posebno pa lažje delo.

Vsem čebelarjem želimo v bodoče obilnega uspeha in veselja. — Volarski in seliški čebelarji.

Dokumenti

o kmetijski pobuni na Goriškem l. 1713. (Takozvani tolminski punt)

Zbral Miroslav Premrov (Nadaljevanje). (Gl. tudi Edinost od 18. II. in 2. III. t. l.)

Tretji dokument je:

Gorica, 1713. 17. IV. (F. 135). Deželni odborniki goriški — cesarju (Karolu VI.).

Prejemamo z globokim spoštovanjem ukaz Vašega Velikanstva od 4. tekočega, s katerim nam milostno javlja sklep, sprejet na seji radi Tolminske pobune, to je, da odredi visoki vojni svet brez odloga primerne navedbe generalatoma v Karlovcu, v Varaždinu, v Liki in v Krbavi za to, da bodo pripravljeno na vsak zahtevek oni, ki preostajo pri potrebnih stražah ter morejo potovati, da se takoj podajo, kamor se jim ukaže; med tem pa priporočila zboru, da prispeva za prehrano vojaštva, ako bi se moralo podati v te kraje.

Zategavoljo ponižno javljamo Vašemu Velikanstvu, da se ni zlo dvignilo tako daleč, da bi tirjali naznanjeno nam pomoč, kakaj po prvi pobuni Tolmincev ni sledil tak nered, da bi nas vrgel v skrbi in v potrebo, da prosimo vojaštva, in toliko manj smemo sumiti o novi vstaji, ker čujemo, da so med pobunjeniki, ki so se vrnil domov, vzrasla nesoglasja, zlasti med vrstniki in onimi, ki so bili prisiljeni. In tudi če bi bila potreba, določeno hrvaško vojaštvo ne bi doseglo željenega uspeha iz razlogov, ki smo jih že v preteklem navedli; pa tudi ne bi ga mogli prehraniti, ker nedostajajo sredstva in v tem času in tako bednem letu, ter bi moglo prinesiti več škode kakor koristi...

Četrti dokument:

Gorica, 1713. 24. IV. (F. 140). Deželni odborniki goriški — reglimentu in dvorni komori (v Gradcu).

Prejemamo z dolžno spoštljivostjo odlok visokih svetovalstev, s katerim nam javljajo, da je cesar odobril vse, kar sta ta gosposka in plemstvo do zdaj ukrenila proti pobuni Tolmincev in drugih sosednih podložnikov; kakor tudi odredbo Njegovega Velikanstva, ki je naložilo vojnemu svetu, da pripravi nekoliko stotnih nemškega vojaštva, da zatremo drznost pobunjenec z namenom, da služijo za kazen za zgled drugim, da jih držijo pri dolžni zvestosti, nam pa ukazalo, da, takoj pošljemo istemu svetovalstvu natančen popis in obris tolminskega glavarstva, njegovih mej, rek, gozdov, vasi, hribov, lajkote in težkoče prelazov, vstopa in odprtin.

Zategavoljo se pred vsem najponižneje zahvaljujemo Nj. Velikanstvu, ker je milostno odobrilo naše zveste ukrepe pri tem slučaju, in radi očetovske gorečnosti proti vznemirjevalcem te najzvestejše grofije, ter javljamo svetovalstvu, kako smo izvršili temeljem cesarskega naloga od 8. tekočega izdani in 21. t. m. dostavljeni nam ukaz od 12. t. m. odredili večšo osebno za obris; pa ker ga je bilo nemogoče privediti do te pošte z dolžno natančnostjo, delo zahteva veliko truda, ker je treba popisati vse hribe in poti glavarstva s podrobnostmi ukazanimi nam, smo bili primorani odložiti pošiljatev do prihodnje redne pošte.

Dostavljamo med tem pridodičim našim izveštilom, da se je vsled varnostnih mer, ki smo jih porabili, nekoliko poglobilo vretje med pobunjenimi deželani, bojimo se le novega napada, ker izjavljajo, da hočejo od iztirjalcev nazaj tirjati, kar so plačali pri pobiranju davščin.

V današnji seji nas je izveštil naš davkar (Esattore) pl. Roglovič, ki smo ga pozvali, da nočejo Tolminci plačati niti cesarskih mitnin ter da nanovo

*) Tako se je zvala osrednja notranjeavstrijska vlada v Gradcu.

groze, česar pa drugi ne potrjujejo. Da se zatre le-teh drznost in blaznost ter v ogib nadaljnjih poskusov smatramo, da je potrebna strogost ter da se pošlje navedeno nemško vojaštvo, katerega mislimo, da bi bilo zadostno število, ako ne bi presegalo 600 nemških pešcev in 200 dragoncev. Med tem zagotavljamo svetovalstvu, da ne opustimo ni v prihodnje delovati z vso zvestobo za dobro službo cesarskega gospodarja, kakor smo do zdaj od naše strani vse storili, da se pomirijo nemiri.

Ponavljamo končno naše prejšnje prošnje, da se nam ne naprti pretežko breme prehrane, breme, ki ga ne more nositi ta bedna dežela, itak izčrpana po drugih vednih kontribucijah in nesrečah in zlasti v tem letu, čemur se pridružuje še zatvoritev prehodov, kar se pomnožajo vedno, začesarvoljo je potrebno, da Njegov Velikanstvo odredi preskrbo vojaštva od druge strani, ker ga ni tu mogoče prehraniti niti ne dati podpore, kakaj, kakor imajo skrbeti ostale provincije za prehrano vojaštva na potu, tako mora ta prezvesta grofija mesto tega zdržema vzdrževati 16 vojščakov posadke, radi česar plačuje ta prezvesta in bedna grofija več nego druge provincije.... (Dalje pride).

H. Kamerlingh Onnes

Pred tednom dni je umrl v Leydenu na Nizozemskem v starosti 72 let profesor H. Kamerlingh Onnes.

Citaeljem bo ime tega učenjaka docela neznano, med strokovnjaki pa uživa njegovo ime največji sloves, ki si ga more sploh človeško srce zažele. Ime Kamerlingha Onnesa in njegovega zavoda v Leydenu, ki je bil do l. 1923 edini svoje vrste na vsem svetu, je tesno združeno z vsemi problemi, ki se nanašajo na nanižje temperature.

Znano je, da temperatura, pri kateri kaže toplomer 0°, nikakor ni najnižja temperatura, in da ta točka tudi ni meja med »toploti« in »mrzotami«. Tudi, ko kaže toplomer pod ničlo, je še vedno toplota. Po raznih razmotiranjih so fiziki ugotovili, da neha biti toplota pri temperaturi, ko bi kazal toplomer 273° (Celsijevih stopinj) pod ničlo.

Razumljivo je, da so skušali to temperaturo tudi doseči. V to svrhu napravljeni poskusi so obenem reševali tudi problem vtekočinenja plinov. Pri tem so se izkazali predvsem Cailletet, Pictet, Wroblewski in Olzewski ter Dewar. Uporabljali so pri svojih poskusih razne snovi, ki so jih pod močnim pritiskom vtekočini in jih nato pod nizkim pritiskom izparivali. Tako nastale nizke temperature so s pridom služile za postopno ohlajevanje plinov do temperature, pri kateri so se dali vtekočiti.

Tako se jim je posrečilo vtekočiti zrak, ki je zmes kisika in dušika, in končno tudi vodik. Prišli so pri tem celo do temperature 260° pod ničlo.

Za nadaljno znižanje temperature pa se je izkazal za primeren pojav, ki nosi po znanih fizikih Joule in Thomson, ime Joule-Thomsonov pojav, in ki se v velikem obsegu uporablja na velikih parnikih za prevažanje zmznjenega mesa.

Ako pustimo namreč plin iz posode, kjer je visok pritisk, v drugo posodo z nižjim pritiskom, se plin pri tem znatno ohladi. Tako se ohladi zrak, ako se zniža njegov pritisk na omenjeni način od 65 atmosfer na 22 atmosfer, za 11 stopinj. Če uporabimo tako ohlajeni zrak za ohlajenje druge množine zraka, ki ga nato enako raztegemo, tako da pade njegov pritisk od 65 na 22 atmosfere, se temperatura istega zniža za nadaljnjih 11 stopinj. S takim postopnim ohlajenjem in raztegnjenjem dosežemo v kratkem času zelo nizke temperature. Po tem principu so zgrajeni takozvani Lindejevi stroji za proizvodnjo nizke temperature.

Kamerlingh Onnes je z veliko spretnostjo in z ne manjšim znanjem tako izpopolnil od Lindeja izumljeni stroj, da so postali njegovi aparati v zavodu za proizvodnjo nizkih temperatur v Leydenu v kratkem svetovno znani in da so bili skozi 15 let edini na svetu.

L. 1908 se je Onnesu posrečilo prvič vtekočiti plin, ki se je dotlej upiral vsakemu takemu poskusu, namreč helij. To je namreč oni plin, ki so, kakor pravi že ime helij po grški besedi helios (solnce), odkrili najprej na Solncu in šele pozneje ugotovili njegovo prisotnost tudi na Zemlji. Pri tem je dosegel Onnes temperaturo 4,3°, ako štejemo temperaturo od temperature -273°, ki jo lahko smatramo za absolutno ničlo, navzgor. Pred manj nego enim letom so v istem zavodu prišli celo že do temperature 0,9°, ki je dosedaj sploh najnižja na Zemlji ugotovljena temperatura.

Predaleč bi šel, ako bi hotel tukaj opisati, kako se obnašajo razna telesa pri tej nizki temperaturi. Povedano naj bo samo, da so v bližini absolutne ničle vse snovi ne samo tekoče, temveč po večini tudi že trdne. Omeniti hočem morda še nepričakovano dejstvo, ki je precej vznemirljivo fizikalne duhovne, da izgube skoro vse kovine pri taki nizki temperaturi upor proti električnemu toku.

Od l. 1908 je bil Onnesov zavod v Leydenu edini, kjer se je lahko vtekočnil helij in kjer so se ustvarile tako nizke temperature. Tja so se zatekali učenjaki z vsega sveta, ki so se pečali s temi problemi, in vsa nova in prezanimiva odkritja na tem polju v zadnjih letih, so se vrtila okoli slavnega fizika Onnesa in njegovega laboratorija.

Šele 24. januarja 1923 se je otvoril drugi slični laboratorij po prizadevanju profesorja J. C. Mc. Lennana v Torontu v Kanadi. Prispevali so k ustanovitvi razna kanadska znanstvena in industrijska združenja, Carnegiejeva ustanova in to-rojsko vseučilišče.

Povod k temu je dalo odkritje velikih množin helija v Ameriki. Samo eden takih izvirov v Bow Islandu pri Calgaryju v Alberti bi dal letno približno 400.000 kubičnih metrov helija. O novih odkritih izvirov so pred kratkim poročali časopisi. Ameriška vlada si je osvojila vse helijeve izvirke na svojem ozemlju in je s posebnim

zakonom prepovedala izvoz helija. Ker je namreč helij za vodikom najlažji plin, hočejo z njim napolnjevati zrakoplove, da bi se tako izognili nevarnostim, ki jih nudi vodik radi svoje velike eksplozivnosti. Helijevi izvirki v Kanadi, ki ne zaostajajo za ameriškimi, se baje danes še ne izrabljajo. Tudi helij, ki se je v Leydenu uporabljal v znanstvene svrhe, je bil v zadnjem času po večini — ameriškega izvora. Tako so dale Severoameriške Zdržene države l. 1919 Onnesu 30 kubičnih metrov helija na razpolago. Enako mu je odstopil l. 1921 že omenjeni profesor Mc. Lennan iz Toronta precejšnjo količino. Ta dar pa mu je prinesel obilen sad, kajti laboratorij v Torontu, kjer se postopa po Onnesovih navodilih in metodah, danes uspešno lahko tekmuje z zavodom v Leydenu.

Kakor že pregovor pravi, v tretje gre rado.

7. t. m. bo prva obletnica dneva, ko se je na tretjem mestu posrečilo vtekočiniti helij, namreč v državnem fizikalno-tehničnem zavodu v Berlinu. Laboratorij je izdelan po načrtih pod vodstvom prof. Walterja Meissnerja in zaostaja naravno za laboratorijem v Leydenu in v Torontu, kajti razpoložljiva sredstva in pripomočki niso bili niti od daleč zadostni za tako velikopotezno napravo. Razen tega pa se mora novi laboratorij boriti še z drugim nedostatom, namreč s pomanjkanjem večje množine helija. V državi sami niso znani večji izviri. Amerika noče dati niti najmanjše količine, ne preostaja torej drugega kakor uporabljati helij, ki se nahaja v skrajno majhnih množinah v zraku.

Književnost in umetnost

KONCERT TRŽAŠKEGA KVARTETA

s sodelovanjem skladatelja in pianista dr. Egon Kornautha in gospe Valerie de Polu ter prof. F. Mauronerja se bo vršil jutri, v petek, v veliki dvorani »Circolo Artistico«. Na sporedu so skladbe Kornauthove za kvintet na lok, za kvartet s spremljevanjem klavirja in nekatere njegove pesmi. Začetek koncerta bo točno ob 21. uri. Vstopnice so v predprodaji trgovine z muzikalijami Arvo Tribel na trgu Unità.

Gospodarstvo.

Iz urada Tržaške kmetijske družbe v Trstu

Dobro letino nam da samo dobra zemlja

Naši gospodarji se kaj radi in pogosto pritožujejo nad slabo letino. Eno leto krivdijo preveliko sušo, drugo leto pa preobilno meho. Marsikdo se pa tudi pritožuje nad slabo zemljo. Dobi se pa le redko gospodarja, ki bi pripoznal, da je krivda v prvi vrsti v nesmotrenem, skoro bi rekli površnem obdelovanju zemlje.

Res je, da doleti naše kraje v poletnem času večkrat tudi suša ali prevelika meha. Številke padavin odnosno letne množine edža beležene tekom najmanj 50 let, pa nam govorijo, da se naši gospodarji, razen na izrecno kraškem svetu, nimajo v tem oziru mnogo pritoževati. Krivda slabih letin je gotovo največja na slabi zemlji odnosno na slabem obdelovanju iste.

Zavedati sem ora naš kmet, da je zemlja pri nas radi dolgoletnega obdelovanja že zelo izčrpana na hranilnih snoveh. — Tako izčrpani zemlji pravimo navadno slaba zemlja. Kar je pa slabega, to hočemo tudi zboljšati, če le mogoče. In zboljšati slabo zemljo je mogoče. Zboljšujemo zemljo s tem, da ustvarjamo v njej dobre lastnosti, potrebne za dobro uspevanje gospodarskih rastlin.

Dobre lastnosti zemlje so pa sledeče: zemlja mora biti globoka vsaj 40 cm za navadne rastline. Do globline vsaj 25 cm mora biti rahla. Vsebovati mora dovolj humusa. Razen vlage in zraka mora vsebovati tudi zadostno množino potrebnih hranilnih snovi.

O zemlji, katera ne sega niti 40 cm na globoko, ampak ima že poprej steno za podlago, od take zemlje moremo pričakovati dobre letine le v izjemnih slučajih. Zemlja pa, ki ima svojo podlago globlje nego 40 cm, mora biti vsaj od časa do časa prerusena do globline 40 cm, če hočemo, da nam bo dajala stalno dobro letino. Do globline 25 cm moremo pa zemljo vsaj enkrat in tudi večkrat letno preorati, bodi s kopanjem ali z oranjem. Razen teh popisanih lastnosti mora dobra zemlja vsebovati — kakor smo rekli — tudi humusa ali organskih ostankov. — Ravno takih ostankov rastlinskih in živalskih pa primanjkuje največ pri naših zemljah. Dodajmo teh snovi zemlji z obilnim organskim ali domačim gnojem. Ko ima zemlja dovolj humusa, postane temna, črna. Naš kmet pa itak dobro ve, da je tudi vse te lastnosti zemlje še ne zadostuje za dobro letino, kajti zemlji primanjkuje lahko tudi še hranilnih snovi, ker je za zrak in vlogo že z kraljanjem zemlje preskrbljeno. Hranilne snovi pa dodamo zemlji v obliki gnojil, in tu pridejo v poštev v prvi vrsti umetna gnojila.

Kmetje, pri obdelovanju zemlje ne pozabite torej nikoli tudi na umetna gnojila! Za dobro letino je potrebna dobra zemlja in dobra zemlja mora biti dobro pognojena!

SEMENSKI KROMPIR

Tržaška kmetijska družba v Trstu naznanja, da je dosegel semenski krompir »Oncida« iz Jugoslavije, katerega dvignemo danes s postaje. Krompir bo v naših skladiščih v ulici Torre bianca št. 19, in ulica Raffineria št. 7.

Fredno kaj nakupite, obiščite

Veliko skladišče pohištva

ALESSANDRO LEVI MINZI

Via Rattori št. 1 — Via Maicanton št. 7-13

Spalne sobe, obedne sobe, posamezni kosi pohištva v veliki izbori.

MODRA GALICA

Druga pošiljatev angleške modre galice nam dospe dne 8. marca t. l. To na znanje naročnikom radi ravnanja. One, ki so naročili večje količino po železnici, vabimo, da položijo dogovorjeni znesek pri Tržaški Posojilnici in Hranilnici v Trstu na naš račun najkasneje do 9. t. m.

TRŽAŠKA KMET. DRUŽBA V TRSTU ul. Torre bianca št. 19, Telef. 44-39.

— Odborova seja Tržaške kmetijske družbe v Trstu, dogovorjena za danes dne 4. 3. se odloži. Za prihodnjo sejo se pošlje pismeno povabilo.

Borzna poročila.

DEVIZE:

Trst, 3. marca Amsterdam od 995.— do 1005.— Belgija od 113.— do 1135.— Paris 2250 do 9355 London od 121.07 do 121.17; New York od 24.80 do 24.95; Španija od 350.— do 351.—; Švicca od 479.— do 481.—; Atene od 35.50 do 35.55; Berlin od 57.— do 57.—; Bukarest od 10.50 do 11.—; Praga od 73.75 do 74.—; Ogrska od 0.9349 do 0.935; Dunaj od 350 do 351.—; Zagreb od 43.50 do 43.55.

Renešijske obveznice 69.10. VALUTE: 1.000.000. — Avstrijske krome od 0.0347 do 0.035; dinarji od 4.50 do 4.—; dolarji od 24.80 do 24.9; novi po 30 frankov od 95.— do 98.—; funt sterling od 1.080 do 1.110.

DAROV!

V počestitev spomina požrtvovalnega učitelja S. Makarniča daruje dr. Just Pertot 25 lir »Šolskemu društvu«.

V počastitev spomina pok. Angela Dekleva daruje za »Šolsko društvo«: Dr. Wilfan L. 30, dr. E. Slavik L. 30, prof. F. Peric L. 20 za »Dijaško Matico«.

Kmetiška posojilnica v Rihemberku

reg. zadr. z neom zavezo vabi vse svoje člane na

XIX. redni občni zbor

ki se bo vršil dne 14. marca, ob 15. uri, v prostorih g. J. Kerševana

s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo načelnstva in nadzornišstva.
2. Volitev dveh članov načelnstva.
3. Volitev nadzornišstva.
4. Odobritev bilance za l. 1925.
5. Čitanje revizijskega poročila.
6. Sučajnosti.

(319) ODBOR.

Ako ob določeni uri ne bi bilo navzoče zadostno število članov, se bo vršil občni zbor pol ure pozneje in bo sklepal ob vsakem številu navzočih.

Zastavne listke, krome, srebro, zlato, briljante

kupuje in plačuje po najvišjih cenah

Albert Povh — urarna

Trst, Via Mazzini 46 318

Zobozdravnik

Med. U. dr. D. Sardoč

specijalist za ustne in zobne bolezni

perfekcioniran na dunajski kliniki

ordinira v TRSTU

Via M. R. Imbriani 16, I. (pr. j. Via S. Giovanni)

od 9-12 in od 3-7 261

Krone po 2.10

plačuje 280

ALOJZIJ POVH, Piazza Garibaldi 2

prvo nadstropje

Pazite na naslov! Pazite na naslov!

oglasil v „Edinosti“

ima

najboljši uspeh

235

Priporočljive tvrdke

„Adria čevli“

trgovina

GORICA — Corso Verdi 32 Posebnost: Velika zaloga raznih čevljev za sport

Narodna tiskarna združena s knjigovoznicno

GORICA — Via C. Favetti 9.

Narodna knjigarna združena s papirnico

GORICA — Via G. Carducci 7.

BREŠČAK ANTON

Zaloga in tovarna pohišiva

GORICA — Via G. Carducci 14.

Brata CEJ

slikarja

GORICA — Via Ascoli 5.

KRUŠIČ in SIN

krojaška mojstra

GORICA — Corso Emanuele III. 37.

ŠULIGOJ JAKOB

urar in zlatar

GORICA — Via Carducci 19.

KERŠEVAN JOSIP

Dvokolesa, šivalni stroji, puške

GORICA — Piazza Cavour 9.

JAKOB BRATUŽ

pekarna in slaščičarna

GORICA — ul. Mamelli 6. (Šolska ul.)

MAVRIČ ANDREJ

manufakturna trgovina

GORICA — Via Carducci 3.

Martin Poznajelšek

odlikovana krojačnica z izbiro vzorcev

TRST — Via Giosue Carducci 36.

PUČELJ ANTON

brivec

GORICA — Piazza della Vittoria 12,

v hiši Flegel.

MOLAR JOSIP

Gostilna

GORICA — Via Monache 11.

Predno prodaste

KOŽE

kun, lisic, vider, divjih koz in druge divjačine kakor tudi domačih živali, vprašajte za ceno

FRANCA STRES

KOBARID

Zalo a usnja in vsakovrstnega obuvala, na drobno in debelo. Blago prvovrstno. Cene zmerne.

Velikanski dohodi dunajskega 39

POHIŠTVA

navadne in finejše vrste

ki se bo prodajalo po starih, nizkih cenah

z 10% popustom

skozi ves mesec januar

Na drobno Na debelo

Največje jamstvo.

R. CAMPONOVO

Tel. 793 - Viale XX Settembre 33 TRST

Tržaška posojilnica in hranilnica

registrirana zadruga z omejenim poročitvom